

Ljubljana, 22.2.2022

**ZAPISNIK POSVETOVANJA ZDUS Z DU V Pomurski PZDU
ki je potekalo v torek, 22.2.2022 ob 9. uri v spletnem okolju Zoom**

Posvetovanje je potekalo pod pokroviteljstvom Zavarovalnice Triglav d.d.

Prisotni s strani ZDUS: Predsednik Janez Sušnik, podpredsednica Vera Pečnik, podpredsednica Jožica Puhar, tajnik Nika Antolašič in koordinatorka projekta Mateja Strašek.

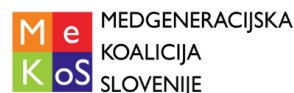
Prisotni s strani DU v Pomurski PZDU:

Pomurska PZDU, DU Bodonci-Brezovci- Zenkovci	Vijola Bertalanič
DU Ljutomer	Ciril Magdič
DU Beltinci	Mira Šömen – se je opravičila
DU Murska Sobota	Angela Novak
DU Gornji Petrovci	Marija Časar – se je opravičila
DU Turnišče	Danica Kocet
DU Lendava	Aleksander Varga
DU Odranci	Ivanka Tompa
DU Cankova	Milan Osterc
DU Gornja Radgona	Inge Ivanek
DU Črenšovci	Cilka Zelko
DU Melinci	Štefan Petek
DU Kobilje	Marjeta Ogrinec

Po uvodnem pozdravu je razprava potekala po dnevnem redu:

1. Pozdrav in nagovor – predsednik PZDU

Vijola Bertalanič (Pomurska PZDU) pozdravila prisotne. Prihajajo iz regije, kjer je to znanje morda slabše, nekateri poskusijo, morda si nekateri ne upajo. Pred leti so imeli projekt NaZdravje, kjer so tudi nekaj naredili na področju IKT. Počasi se končuje obdobje, ki smo ga vsi skupaj preživeli kot smo ga – eni bolj, drugi manj aktivno. V DU se bo ponovno pričelo izvajati aktivnosti. Najbolj so si ponoven zagon dejavnosti zaželeli člani. Korona nas je naučila, da moramo tudi na področju IKT nekaj narediti. Usposobljenost za delo z računalnikom je danes nujna. Izpostavila je tudi slabšo dostopnost do e-storitev. Želja je, čim prej se vrniti v normalno življenje in da se lahko izpeljejo načrtani načrti. Danes pa naj bo to za nas dobra izkušnja, ki bo prav prišla tudi v prihodnje.

2. Vloga ZDUS, PZDU in DU in namen srečanja - predsednik ZDUS

Janez Sušnik je pozdravil prisotne. Je vesel, da se slišimo s Pomursko PZDU, ki je zelo dejavna na različnih področjih in da tudi predsednica PZDU s svojim zgledom kaže, kako dobro delati. Danes želimo slišati, kaj bi še bilo treba narediti, da se aktivnosti še bolj poglobijo in da se medsebojno še bolj povežemo. DU so tista, ki s svojim programom in aktivnostmi skrbijo za člane. Izpostavil je pomembnost medsebojnega informiranja, obveščanja. ZDUS je bil v preteklem obdobju precej uspešen. Na zakonodajnem področju smo uspeli z dvigom odmerne odstotka, z redno in izredno uskladitvijo, solidarnostni dodatek ipd. Podprli smo sprejem Zakona o dolgotrajni oskrbi, ki je potreben korekcij. V zakon smo uspeli umestiti prostovoljce in e-oskrbo. Nadalje je povedal, da smo lani ponovno uspeli na razpisu za sofinanciranje dejavnosti rekreacije, športa in kulture. Iz teh sredstev so bile sofinancirane tudi dejavnosti DU v Pomurski PZDU. Trenutno je v proceduri dopolnitev ZPIZ-2 s 142.a členom, da bo že letos mogoč razpis kot pred leti preko ZPIZ. Tako bomo imeli ta sredstva sistemsko zagotovljena.

3. Pomen programa Starejši za starejše v ZDUS, PZDU in DU – podpredsednica ZDUS

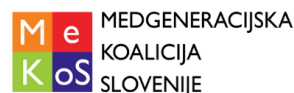
Vera Pečnik je pozdravila prisotne. Izpostavila je, da imajo srečo, da je predsednica PZDU hkrati tudi pokrajinska koordinatorica in predsednica Programskega sveta programa Starejši za starejše. Predsednike DU je pozvala, da pomagajo pokrajinski koordinatoriki, DU koordinatorikam, da bo delo potekalo čim bolj nemoteno. Covid je situacijo poslabšal, veliko ljudi je bilo osamljenih. Poudarila je, da imajo 15 od 37 DU vključenih v program. 4 DU so imela pri delu med covid velike probleme in upa, da se bodo ponovno aktivirali. Izpostavila je projekt e-oskrbe, kjer bo potrebno pridobiti uporabnike (cca 300 v PZDU), ki to obliko pomoči potrebujejo. Prijava na omenjeni razpis je v teku. O tem bo tekla beseda tudi na izobraževanjih v hotelu Delfin.

Vijola Bertalanič (Pomurska PZDU) je dopolnila, da nista bili aktivni le dve DU – eno ni delalo, v drugem je bil program dan v mirovanje, ker so ostali brez koordinatorke. Program so realizirali v nekaj več kot 80 %. Izpostavila je, da bo DU Murska Sobota prejelo občinsko priznanje za prostovoljsko organizacijo. Predsedniki in vodstva DU delajo na socialno varstvenih programih, pa se ne želijo vključevati v program. Želijo, da bi se vključila tudi manjša DU. Nima pa rada potenciranja medijev, kot je izpostavila tudi podpredsednica ZDUS. Kar se tiče e-oskrbe in sicer, pa je izpostavila, da morajo poskrbeti za vse starejše.

4. Razno

a) Upad članstva

Janez Sušnik je povedal, da upad članov je. Nekaj je naravnega odliva, nekaj izstopov. Novi upokojenci se v DU ne včlanjujejo. ZDUS ima predstavitveno zgibanko, lani pa smo tudi izdali brošuro o dejavnostih in bomo s tem preko ZPIZ skušali nasloviti potencialne nove člane. DU pa morajo tudi prisluhniti potrebam in prilagoditi program aktivnosti članom oz. potencialnim članom. Zavedamo se, da je potreben dvig članstva, saj starost in umrljivost

naraščata. DU naj tudi v času, ko bodo pobirali članarino, nagovorijo tiste upokojence, ki še niso člani.

b) Članarina ZDUS in PZDU

Janez Sušnik je povedal, da je pri članarini problem. Nekoliko je vzrok tudi v epidemiji. V Pomurski PZDU je bilo pobrane članarine preko 92 %.

c) DMS – Dnevi medgeneracijskega sožitja 2022

Nika Antolašič sem povedala, da so Dnevi medgeneracijskega sožitja 2022 v načrtu konec maja, v manjšem obsegu, kot ga poznamo. Dogodek bo dvodnevni. Prvi dan bo namenjen strokovnem programu na temo bivanjske problematike in oskrbe. Drugi dan bo namenjen Dnevu ZDUS in podelitvi priznanj najbolj aktivnim DU.

d) IKT analiza za posamezno PZDU in ugotovitve, informacija o projektih

Jožica Puhar je uvodoma povedala, da je že predsednica PZDU povedala, zakaj je digitalizacija potrebna. Ko smo pripravljali program za letos, smo ugotovili, da smo področje izobraževanja zanemarili (dobro teče v programu Starejši za starejše). Ugotovili smo, da imamo slab pregled situacije na terenu. Pripravili smo vprašalnik (letna statistika ni zadoščala), ki nam je dal ključne podatke za vse PZDU. Po pregledu za njihovo PZDU je ugotovila, da so premalo opremljeni z računalniki, da mnogi ne komunicirajo po e-medijih, da so veliko sami delali na izobraževanju, a je še vedno veliko takih, ki se jih niso udeležili. Velik del DU na vprašanja niso odgovorili, razlogi za to so lahko različni. Prizadevanja ZDUS gredo v smer poiskati tiste, ki so se pripravljene še usposabljati in se vključevati v nove tehnologije ter za pomoč svojim vrstnikom. V teku je sprejem zakona s področja digitalne vključenosti, ki predvideva tudi digitalni bon (možno ga bo uveljaviti preko izobraževalnih organizacij). Omenila je projekt prenove članske kartice. Povedala je tudi, da je ZDUS uspel pridobiti na MJU projekt s področja digitalizacije in usposabljanja.

Nika Antolašič sem dopolnila, da bo projekt Digitalno vključeni trajal do konca leta 2023, koordinira ga nova sodelavka Mateja Strašek. V okviru projekta bomo vzpostavili platformo, kjer se bo mogoče usposabljati, se medsebojno povezovati, uporabljati digitalizirane vsebine. V okviru projekta se bodo člani lahko usposobili za uporabo pametnih naprav, e-storitev in za samo uporabo platforme.

e) Zagovorništvo pravic starejših in vpliv na odločevalce

Jožica Puhar je povedala, da smo starejši najboljši zagovornik samih sebe, ker najbolj poznamo, kakšne probleme imamo, s čim se soočamo. Predsednik ZDUS je že omenil, kako se trudimo za izboljšanje položaja starejših na državni ravni. Dodala je, da pri tem sodelujemo tudi z Varuhom človekovih pravic in Zagovornikom načela enakosti. Imamo tudi Seniorsko koordinacijo Slovenije, kamor bomo skušali vključiti še organizacije, ki delajo tudi za starejše. Izpostavila je mednarodno sodelovanje – smo člani Age platform, EURAG in pridruženi smo Eurocarers (negovalci). Iz vprašalnika je razbrala, da DU iz PZDU precej berejo ZDUS Plus, kjer

se informacije o mednarodnem sodelovanju objavljajo. Se pa vključujemo tudi v druge organizacije (ZN, delovna skupina za pripravo konvencije, različne iniciative za človekove pravice...). Spremljali bomo izvajanje Madridskega načrta. Lani smo na temo človekovih pravic in starizma soorganizirali mednarodno konferenco. Svoje predloge smo dali na vrsto razvojnih dokumentov pri nas in v tujini (izobraževanje, socialni razvoj, kohezijska politika, zelena knjiga o staranju). Skušamo doseči, da kar se odloča v Evrope in se kasneje odraža pri nas, upošteva naše potrebe in zahteve. Sodelujemo s poslanci v Evropskem parlamentu. Ob našem MeKoS, je medgeneracijsko sodelovanje postalo bolj ali manj realnost, ker so vsi spoznali, da samo ena generacija ne more ustvariti rezultatov za vse. Jo pa zanima, kako na to vplivajo tudi sami v lokalnem okolju.

5. Beseda predsednikov DU

Vijola Bertalanič (Pomurska PZDU) je povedala, da so večino programa kljub zadržkom realizirali. PŠI so izpeljali v celoti, nekoliko preveč pa se je to zavleklo v poletje, ko je bilo že prevroče. Meni, da večjih težav ni bilo. Na področju športa so bila organizirana tudi meddruštvena tekmovanja. Imajo tudi ligo kegljanja. V posameznih DU je bilo veliko akcij kot so pohodi, kolesarjenje. Na področju kulture so skušali izvesti vse, a vse tudi ni uspelo – niso izvedli revije pevskih zborov (organizator DU Beltinci v maju), na letos so preložili tudi rokodelsko razstavo. Imeli so srečanje literatov, etno srečanje, slikarsko razstavo. Imajo DU, ki so na področju kulture zelo aktivna. Čestitala je DU Lendava za nedavno predstavo. Nekaj izobraževanj so imeli s področja računalništva, ljudi zanimajo tudi zdravstvena predavanja. Živijo ob meji in se srečujejo s Porabci - se mednarodno povezujejo. Pogrešajo pa navezavo z Avstrijo. Omenila je glede članarin, da članstvo pada, manj je bilo kontaktov, manj je bilo aktivnosti. Kot predsednica DU Bodonci-Brezovci-Zenkovci je povedala, da so manjše DU in so zelo aktivni na športnem področju, so bili 4. na PŠI. Ugotavljajo, da se vsako leto manj članov vključuje v športne aktivnosti in je včasih nerodno z vidika organizacije, da se isti pojavljajo v več disciplinah. Željni so srečevanj in upa, da bo to v prihodnje tudi uspešno.

Ciril Magdič (DU Ljutomer) je vesel, da se vidimo tako. Poudaril je glede članstva, da v DU čutijo upad – nekaj zaradi umrlih, nekaj pa zaradi aktivnosti (covid). Glede delovanja so bili lani kar uspešni, imeli so veliko število aktivnosti. Zadnji dve leti sta bili posebni in so za letos zato bolj ambiciozni. Delo opravljajo v lastnem objektu, kar za seboj potegne precejšnje stroške. Na področju kulture deluje več sekcij, organizirajo družbene aktivnosti. Ukvarjajo se z novimi projekti, npr. na pobudo občine skušajo vpeljati Prostoferja. So se dogovorili, da občina iz svojih sredstev kupi vozilo in jim ga da v uporabo za prevoze oseb. Za naprej so se v sekcijah dogovorili, da bodo zagotavljali v programu za vsakega nekaj. Izvajali bodo projekte – športna vadba, mesečno srečanje, sodelovanje s planinskim društvom, sodelovanje z ribiško družino, izvedli bodo delavnice o zdravi prehrani, učne delavnice – prometna varnost, sodelovanje s CSD ipd. Pomoč bi potrebovali pri vlaganju v objekt in računalniškem ozaveščanju članov ter nabavi računalnikov.

Jožica Puhar je dopolnila še, da imamo na ZDUS Komisijo za izobraževanje, publiciteto in informatiko, ki jo vodi Milan Osterc in se mu je ob tej priliki zahvalila za njegovo delo.

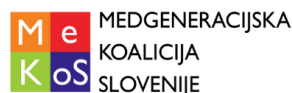
Vijola Bertalanič je v imenu Angele Novak (DU Murska Sobota) povzela, da so eno večjih DU V DU je precej prisoten šport, imajo aktiven pevski zbor, ročna dela, aktivni so na programu Starejši za starejše. Imajo literate, vsako leto objavijo svojo revijo, sodelujejo z OŠ. Selili se bodo v občinske prostore.

Aleksander Varga (DU Lendava) je povedal, da so imeli omejitve zaradi epidemioloških ukrepov, a so vseeno izvedli dogodke (z manj udeleženci). Na prireditvah na prostem so bili enako uspešni kot prejšnja leta. Morda je bilo nekaj manj izletov. Uspeli so se povezati tudi mednarodno z društvom iz Murskega Središča. Na področju kulture so bili aktivni z izjemo pevskega zbora, katerim je nekaj vaj odpadlo. Posvetili so se manj težavnim aktivnostim – izvedli prvo skupinsko likovno razstavo likovne sekcije, obeležili so 20 let delovanja krožka ročnih del. Aktivno so sodelovali v tednu vseživljenjskega učenja in tednu ljubiteljske kulture. Gojijo tudi zeliščarsko dejavnost. Glede članstva so pozitivno presenečeni. Od začetka leta so pridobili kar 30 novih članov. Prihajajo novi člani, ki uporabljajo računalnike in e-pošto, tako da te informirajo po tej poti. Marsikdo pa, ki zna uporabljati računalnik in e-pošti, tega ne želi več, ker so to dovolj delali že v službi. Sodelujejo z različnimi institucijami. Sodelujejo v med regijskem projektu na področju starajoče se družbe, vključeni so v Prostofer. Gledališka skupina Kofetarji, ki deluje od 2008, je letos predstavila na odru svojo šesto predstavo po vrsti. Izpostavil je Zakon o dolgotrajni oskrbi in kako dvigniti standard za oskrbo.

Vera Pečnik je glede Zakona o dolgotrajni oskrbi povedala, da je bil zakon sprejet in da se je že samo s tem vsaj nekaj naredilo. Nekateri aktivnosti šele bodo. Smo pa zahtevali, da se v zakon vneseta e-oskrba in prostovoljstvo, s čimer smo tudi uspeli. Nedavno smo dali tudi svoje pripombe na pravilnike tega zakona.

Milan Osterc (Du Cankova) se je zahvalil za pohvale danes komisiji, ki dela zelo intenzivno. Ko so se pripravljali vprašalniki, so se pogovarjali o teh vsebinah sočasno tudi na ministrstvih. Tudi o opremi je tekel pogovor. Glede DU je povedal, da sta zadnji dve leti vplivali na delovanje. Imajo pa vseeno priliv novih članov. Glede programa Starejši za starejše je povedal, da so sodelovali že leta 2004, danes pa nekako ne more animirati svojih sodelavk, da bi v program ponovni šli. Veseli ga, da se prehaja tudi na video konferenčna srečanja, ki bo omogočalo sprotno reševanje zadev. Glede izobraževanj je izpostavil lokalne povezave.

Inge Ivanek (DU Gornja Radgona) je pozdravila prisotne. V DU si želijo, da bodo sprostivne ukrepov zdržale, ker si želijo čim več srečanj in osebnih stikov. V DU imajo precej starejših članov. 50 članov je starejših od 90 let in čez 120 starih nad 85 let. Težko je pridobiti mlade, ki bi nadaljevali njihovo delo. Ko se ljudje upokojijo, se še ne čutijo pripadne DU, ker da še niso stari. Bodo pa še skušali pridobiti mlade člane. Pri obiskih starejših je poudarila, da se je nekajkrat zgodilo, da so imeli probleme z mlajšimi, ki niso dovolili obiskov staršev, zato bodo sedaj v občinskem glasilu objavili prispevek o DU in programu. Glasilo dobi vsako gospodinjstvo in bodo na podlagi tega morda bolje sprejemali prostovoljce. DU se nahaja na sami meji in se želijo mednarodno povezovati. Skušala je vzpostaviti stike s sosednjimi sorodnimi društvu, a imajo društva v strankah in vse skupaj vodijo iz centrale v Gradcu. Težave ima DU pevski zbor, saj jih je kar nekaj odpovedalo sodelovanje, odselila se je pevovodja. V času korone je bil problem prevozov starejših in so bili srečni, da so lani na

občini pristopili k Prostoferju, da so ljudje prišli do brezplačnih prevozov.

Cilka Zelko (DU Črenšovci) je povedala, da je epidemija vplivala tudi na delo njihovega DU. Imajo veliko sekcij – športno, kulturno, folklorno. Upa, da se letos to spremeni in bo možno izvesti program v celoti in nadaljevati z druženji, nastopi, športnimi in kulturnimi srečanji ... Spodbujajo člane, da se družijo, da uporabljajo brezplačne prevoze. Imajo tudi pri njih Prostoferja za prevoze starejših, vozijo jih člani DU. Nekaj članov je iz DU izstopilo, a ne veliko, članstvo je še stabilno. Tudi članske obveznosti imajo poravnane.

Ivanka Tompa (DU Odranci) je v klepetalnico zapisala, da se v DU borijo za lastne prostore, kjer bodo lahko imeli svoj računalnik, telefon in stvari, ki sedaj ležijo po domovih. Sodelujejo s šolo zdravja, udeležili so se tekmovanja v kegljanju (ženska ekipa). Izpeljali so ekskurzijo v Slovenske Konjice in Žičko kartuzijo. Na področju kulture so prvič pridobili sredstva in financirali program, za člane ob dnevu starejših. V decembru so s kulturno točko gostovali v Lendavi. Vse ostalo pa gre po načrtu.

Marjeta Ogrinec (DU Kobilje) je povedala, da je vesela da se vidimo tako, sicer pa da nadomešča predsednika DU. V preteklem letu dejavnosti ni bilo veliko. V program starejši za starejše niso vključeni. Sodelujejo pa z RK in obiskujejo tako svoje starejše. Pevski zbor med covid ni deloval. So malo DU in se morajo povezovati z ostalimi organizacijami, če hočejo delovati. Medgeneracijsko se udeležujejo v sodelovanju z osnovno šolo. Selijo se na novo lokacijo, ki je v glavnem že urejena. Sodelujejo z Madžari in Hrvati in že pripravljajo sodelovanje kot v prejšnjih letih. Pridobivanje novih članov morajo prepoznati kot izziv. Zahvalila se je predsedniku ZDUS za trud in pomoč starejšim.

Vijola Bertalanič je vprašala, kako je zdaj z organizacijo zborov članov glede na situacijo (zbor članov so dovoljeni ob upoštevanju higienskih ukrepov; pozornost na upoštevanje PCT pogojev za tiste, ki izvajajo programe socialnega varstva; velja previdnost pri večjem številu članov zbora zaradi povečanja tveganja za prenos okužb). Želela bi tudi še mnenje glede članarine – večjih problemov v DU ni, je pa 3 leta težava z DU Dobrovnik, ki ne plačuje (DU Dobrovnik ZDUS-u članarino plačuje, ni sprejemljivo, da je ne poravna do matične PZDU). Dobro je, da smo se dobili tako, dobro bi bilo tudi, da bi spodbudili še ostala DU k temu. Vseeno pa je treba to tudi nadaljevati in se na tem področju bolj izobraziti. Vsem se je zahvalila za sodelovanje in da bo letošnje leto boljše, da se bo možno tudi srečati v živo.

Jožica Puhar se je zahvalila za udeležbo, za delo, angažiranost in upa, da bodo uspešni tudi pri angažiranju tistih, ki se niso mogli sedaj priključiti. Dodala je, da ni dovolj govorila o obmejnem sodelovanju z društvi, ker smo z vidika ZDUS to urejali z delom na DMS in pri rokodelcih. To ostaja in se bomo z njimi še povezovali.

Vera Pečnik se je zahvalila DU, vsem, ki izvajajo program starejši za starejše, predsednici PZDU, vsem poverjenikom, predsednikom, tudi da se ukvarjajo z mnogoterimi aktivnostmi ... Spomnila je ponovno na sodelovanje pri izvajanju projekta e-oskrbe, če ga bomo uspešno pridobili.

Janez Sušnik se je pridružil zahvalam. PZDU je organizacijsko zelo usposobljena in se dejavnosti v DU lahko razvijajo in krepijo. Upa, da bo letos šel skozi tudi naš statut, da bomo lahko aktivno delovali na področju digitalizacije in izobraževanja. Želja je, da se opremi z računalniki vsa DU. Prepričan je, da bomo do realizacije pripeljali tudi novo člansko izkaznico.

Trajanje posvetovanja: 1:59:06

Zapisala:
Nika Antolašić
Tajnik ZDUS

